

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – LEDEN 2023

1. 1. ve 20.00 SEČ
15. 1. v 19.00 SEČ
30. 1. v 18.00 SEČ

Platí na celém území ČR

Pozice planet v mapce
vynesený k 15. dni
v měsíci.

PLANETY

Merkur – ve druhé polovině měsíce ráno nízko nad JV obzorem

Venuše – večer nízko nad JZ obzorem

Mars – po většinu noci kromě rána

Jupiter – večer vysoko nad JZ obzorem

Saturn – večer nízko nad JZ obzorem

Uran – po většinu noci kromě rána

Neptun – večer vysoko nad JZ obzorem

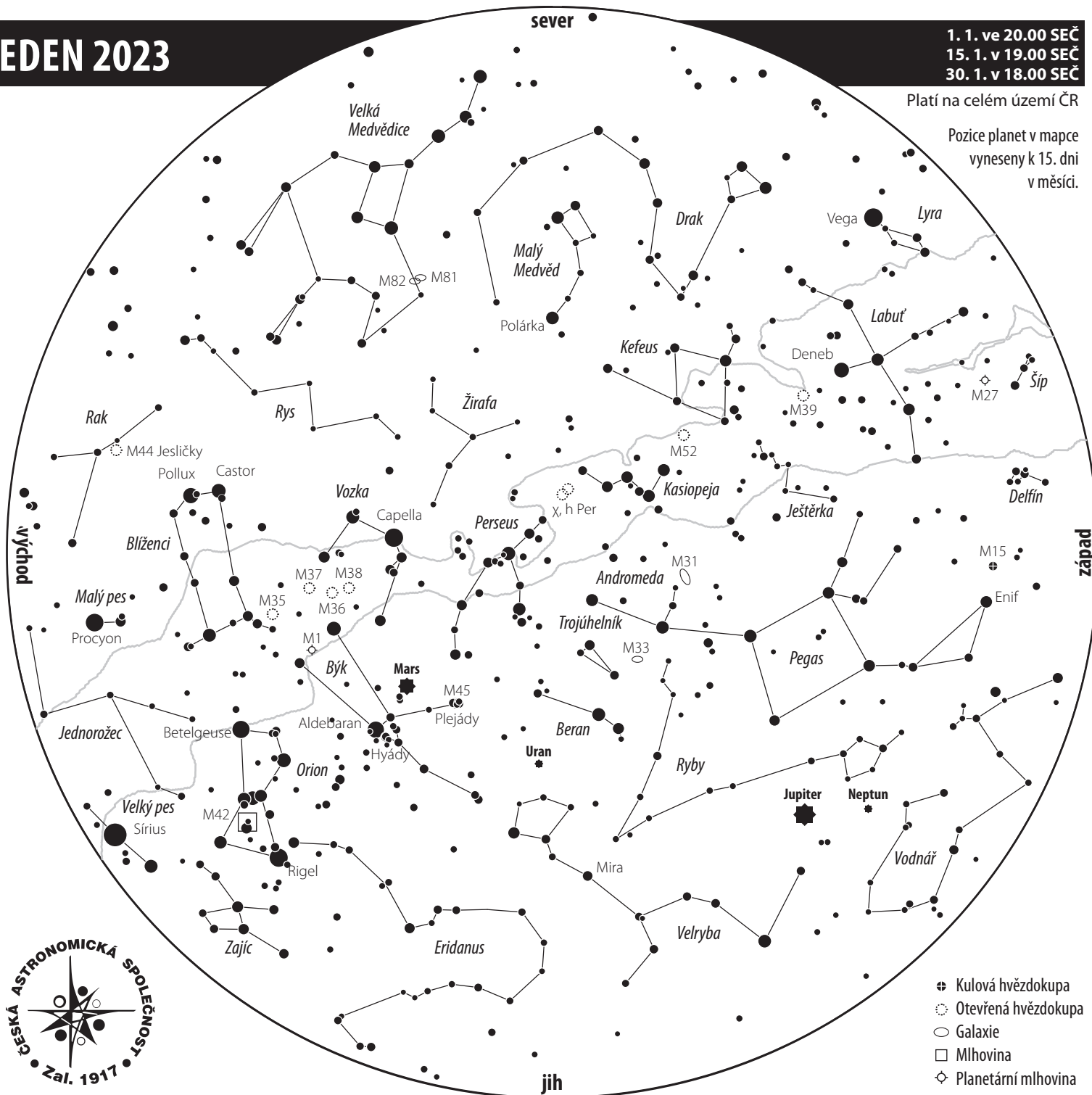
ZAJÍMAVOSTI NA OBLOZE

2. Měsíc v těsné konjunkci s Uranem ($0,3^\circ$)
3. Měsíc v konjunkci s Marsem ($0,9^\circ$)
4. Maximum meteorického roje Kvadrantid
4. Země nejbližší Slunci (147,1 milionu km)
6. Měsíc v úplňku (23.07 UT)
7. Merkur v dolní konjunkci se Sluncem
8. Měsíc v apogeu (nejdále od Země – 406 447 km)
8. Planetka č. 2 Pallas ($7,7^m$) v opozici se Sluncem
15. Měsíc v poslední čtvrti (02.10 UT)
20. Simultánní přechod dvou měsíců a stínu přes Jupiter
21. Měsíc v perigeu (nejbližší Zemi – 356 569 km)
21. Měsíc v novu (20.53 UT)
22. Venuše v těsné konjunkci se Saturnem ($0,3^\circ$)
23. Měsíc v konjunkci se Saturnem ($4,6^\circ$) a Venuší ($4,2^\circ$)
25. Měsíc v konjunkci s Neptunem ($3,3^\circ$)
26. Měsíc v konjunkci s Jupiterem ($2,3^\circ$)
26. Planetka č. 6 Hebe ($8,8^m$) v opozici se Sluncem
28. Měsíc v první čtvrti (15.18 UT)
30. Merkur v největší západní elongaci (25° od Slunce)
31. Měsíc v konjunkci s Marsem ($0,9^\circ$)

Všechny časové údaje uvedeny ve Světovém čase (UT).

Středoevropský čas (SEČ) = UT+1 h

Aktuální mapky na následující měsíc naleznete volně ke stažení na www.udalosti.astro.cz

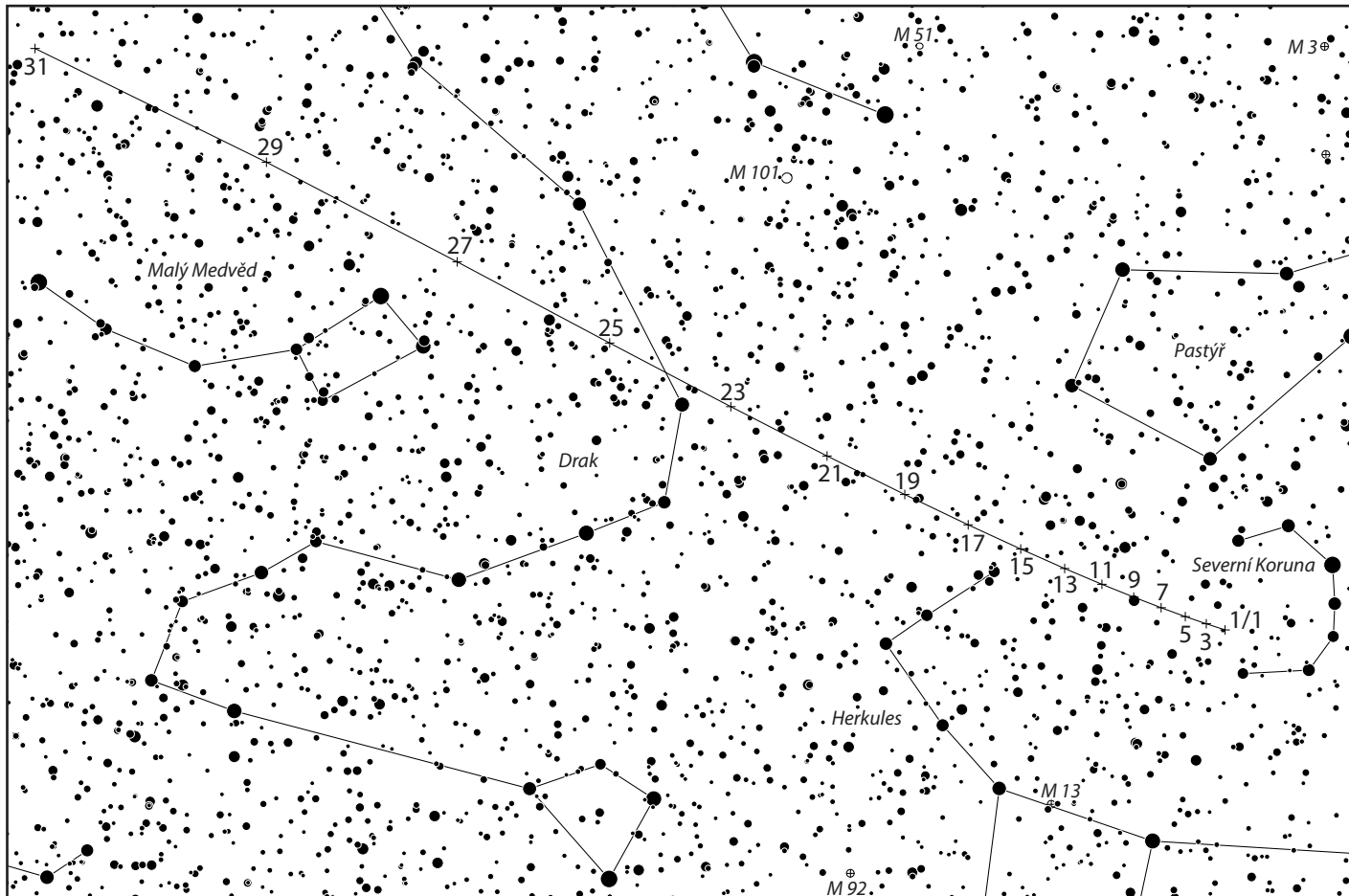
- ☉ Kulová hvězdokupa
- ☼ Otevřená hvězdokupa
- ☾ Galaxie
- ☐ Mlhovina
- ◊ Planetární mlhovina

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – OBJEKTY A ÚKAZY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – LEDEN 2023

Počátkem nového roku za dobrých pozorovacích podmínek zhlédneme v jeden večer všechny planety viditelné pouhým okem. **Merkur** a **Venuše** budou velmi nízko nad jihozápadním obzorem, výše, také nad jihozápadem, nalezneme **Saturn**, vysoko nad jihem září jasný **Jupiter** a nad jihovýchodem **Mars**. Mezi Jupiterem a Marsem na tmavé obloze nalezneme okem také **Uran**. Planety Venuše, Mars, Jupiter a Saturn se na večerní obloze udrží po celý leden, ale Merkur opět spatříme až ve druhé polovině měsíce, tentokrát ale ráno, nízko nad jihovýchodem. Pozorovatelnost Venuše se bude díky stoupající deklinaci postupně zlepšovat, Mars je po opozici se Sluncem a v lednu bude tedy pro tento rok nejlépe pozorovatelný. Jupiter a Saturn, budou nad jihozápadem, Jupiter vysoko, Saturn již poměrně nízko a období jeho viditelnosti tak končí. Dne 3. 1. večer dojde ke **konjunkci Měsíce a Marsu**. Na obloze budeme moci po celou noc pozorovat fotogenické seskupení Měsíce, Marsu, Aldebaranu a Plejád. Stejně seskupení spatříme i na konci ledna. Po **těsné konjunkci Venuše se Saturnem** 22. 1. a Měsíce se Saturnem 23. 1. uvidíme na večerní obloze nad jihozápadem seskupení srpku Měsíce, Venuše a Saturnu.

Výrazný bohatý meteorický roj **Kvadrantidy** má letos maximum 4. 1. ráno během úplňku, tudíž jsou pozorovací podmínky nevýhodné.

Chuť nám může zpravit **kometu C/2022 E3 (ZTF)**, která bude nejspíš hitem letošního roku – projde perihelem ve vzdálenosti 1,11 AU a chvíli poté projde jen 0,3 AU od Země. Jedná se o kometu na protáhlé dráze s periodou zhruba 47 tisíc let a právě na přelomu ledna a února snad dosáhne jasnosti okolo 5 mag a bude na hranici **viditelnosti pouhým okem** ve výborné poloze na obloze, ale s rychlým pohybem. Každopádně bude vděčným cílem pro triedr či menší dalekohled. Mapa vlevo obsahuje hvězdy do cca 8 mag a pozice komety jsou vyneseny po dvou dnech pro 5.00 SEČ.

S triedrem nebo malým dalekohledem se můžeme vydat také na lov **planetek** – v lednu máme v opozici se Sluncem hned dva jasné objekty hlavního pásu mezi Marsem a Jupiterem – Pallas a Hebe. Jas pod 10 mag má i Vesta, Juno a trpasličí planeta Ceres. Přesnou aktuální pozici vygeneruje třeba aplikace **czsky** (<https://www.czsky.cz/minor-planets>).

Graf viditelnosti Merkuru. Dne 7. 1. nastává dolní konjunkce se Sluncem, ale už v polovině ledna můžeme Merkur spatřit ráno nízko nad JV obzorem (cca 4°) a v následujícím období bude zjasňovat. Největší západní elongace nastává 30. 1. Tehdy má Merkur jasnost -0,1 mag, ale rychle klesá k obzoru, a tak hned v prvních únorových dnech toto období viditelnosti končí.

